Изговор владајуће коалиције да у овом мандату због штедње неће доћи до промене Устава, а самим тим ни смањења броја посланика на 150, обична је страначка манипулација да се одржи ситуација која одговара истим тим странкама. Новац потрошен на референдум никада није узалуд бачен новац, а играње на карту скупоће је бесмислено, посебно када је познато да се држава разбацује на све стране – каже за *Бл иц недеље*
Богољуб Милосављевић, професор уставног права на Универзитету Унион.

Наиме, представници владајуће коалиције су почетком недеље за *Блиц* рекли да је организација референдума током овог мандата Владе, који би требало да траје до 2012, немогућа јер је за то потребно пет милиона евра, што Србија због штедње није у могућности да издвоји.

И сама чињеница да држава нема одакле да прикупи пет милиона евра је дискутабилна, али је тврдња да је уштеда основна побуда за одлагање референдума и без тога бесмислена. Уколико се референдум организује тек у следећем мандату, дакле, након 2012, то значи да би за парламент од 150 или мање посланика могло да се гласа тек на изборима 2016. године.

Осим што ће држава свакако морати да плати поменутих пет милиона евра, порески обвезници ће бити приморани и да време мандата између 2012. и 2016, односно пуне четири године, издржавају предимензионирани парламент од 250 посланика.

А то кошта. Само у 2008. посланици су потрошили 7,5 милиона евра буџетског новца. Шта су за тај новац успели да ураде. Посебно је питање.

Да је прламент бројао 150 посланика, ствари би биле кудикамо повољније за државну касу. Економиста Драган Вујадиновић, донедавни посланик ДС и председник општине Косјерић, израчунао је за *Блиц недеље* да би са 100 посланика мање Србија на годишњем нивоу могла да ушпара два милиона евра.

По „штедљивој“ рачуници владајуће коалиције, испада да је боље изгубити 13 милиона

евра на разлици између мањег и већег парламента (мандат 2012–2016) него дати пет милиона за референдум у 2010. или 2011, а потом већ на изборима 2012. гласати за мањи парламент и уштедети поменутих осам милиона на разлици. Или другачије речено, испада да је боље осам милиона евра у минусу него три у плусу.

– Припрема за измену Устава мора кренути одмах. Уштеда од осам милиона евра није мала ствар и била би апсолутни билансни добитак за државну касу. Негативних страна смањења нема, јер је за Србију и њен економски потенцијал сасвим довољно да има и 120 посланика у републичком парламенту – каже Вујадиновић.

С њим се слаже и професор Милосављевић, који истиче да би, уколико би се сада кренуло на припрему промене Устава, референдум могао да се закаже већ за крај 2010. или почетак 2011. године. Тако би, како каже, странке имале сасвим довољно времена да се за изборе 2012. припреме за нови изборни систем.

Сама процедура промене Устава има неколико важних фаза, које захтевају време. Када је предлог промене Устава припремљен, потребно је да се размотри у Скупштини, да за њега гласа двотрећинска већина, па тек онда иде на референдум. Све то захтева поприлично време и зато се саговорници *Блица недеље* слажу да је потребо да се већ сада крене у процедуру.

– Овом променом Устава отворила би се и многа друга питања, отклонила слаба места, међу којима је најургентнија промена изборног система и питање броја посланика. Овакав изборни систем какав имамо није у складу с Уставом, јер одудара од непосредности избора. Непосредности нема када грађани гласају за листу, а они сами одређују кога ће ставити на листу. Ми смо ту само гласачи, а не бирачи – каже Богосављевић, и објашњава да би до референдума уколико се одмах крене у процедуру могло да дође већ крајем следеће године, што би оставило довољно времена да се пре 2012. донесе и ново изборно законодавство.

Међутим, у ресорним министарствима за државну управу и за финансије, Републичкој изборној комисији и канцеларији председника Тадића очигледно не деле мишљење наших саговорника. Сви они су одбили да одговоре на питања поводом организације референдума током овог мандата Владе.

Биће ипак да је недостатак политичке воље реалнији разлог за избегавање референдума од тобожње штедње. То је индиректно потврдио и министар Расим Љајић, један од предлагача редукције.

– Нико није за смањење броја посланика на 150, иако ће неки формално, а неки отворено рећи да је то немогуће и бесмислено наводно зато што свака општина треба да има свог представника у републичком парламенту – рекао је Љајић.

Економиста Александар Стевановић из Центра за слободно тржиште истиче и да је покушај владајуће коалиције да своје разлоге за одлагање референдума правда скупоћом веома опасан за Србију.

– Најопаснија ствар коју једна демократија може себи допустити је да се створи привид њене скупоће. Док се расправља о уштеди од неколико милиона евра годишње у парламенту, стотине милиона евра цуре на све стране из јавних предузећа, десетине милиона из Владе и Владиних агенција, а нереформисано здравство и образовање дају очајан квалитет за дати ниво трошкова – каже Стевановић.

Економиста Александар Стевановић истиче да би трошкови рефередума били неупоредиво мањи да је до данас уведена електронска државна управа, што није било немогуће.

– Електронска државна управа је реалност у развијеним земљама, па би одлучније увођење ове тековине краја 20. века у изборни процес који је још увек радно интензиван могло да умањи трошкове. Међутим, ово је само један сегмент где модерне информационе технологије снижавају трошкове и поједностављују живот. За десет година транзиције премало је учињено на увођењу електронске државне управе, основног алата побољшања сервиса грађана – каже Стевановић.